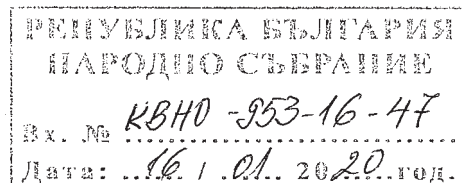

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№ 0101-245
16.01.2020 г.

ДО
Г-Н ГЕОРГИ ГЪКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО С
НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И
ЖАЛБИТЕ НА ГРАЖДАНИТЕ

На Ваш № KBHO-953-16-47 от 23.12.2019 г.

СТАНОВИЩЕ

Относно: *Национална гражданска инициатива „Национално единение за семейството и децата“ № ПГ 939-01-28, внесена на 18 октомври от Инициативен комитет*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЪКОВ,

Във връзка с горепосоченото писмо изразявам следното становище от компетентността на Министерството на образованието и науката:

- I. Относно „Декларация за отказ от международните стандарти за сексуално обучение, против овластяване на НПО и приватизацията на социалния сектор, както и за независимост в работата на МОН“
1. Във връзка с международните стандарти за сексуално обучение (и т. 14 от Искания за законодателни промени в Подписка за подкрепа на Национална гражданска инициатива „Национално единение за семейството и децата“)

В българското предучилищно и училищно образование няма утвърдени самостоятелни стандарти за сексуално образование. Стандартите за сексуално образование на Световната здравна организация и на ЮНЕСКО не са задължаващи и те

не са определящи за българското училищно образование. Република България не планира въвеждането и прилагането им.

В рамките на предучилищното и началното образование не се предвижда обсъждането на теми, свързани със сексуалното здраве.

В училищното образование се провеждат политики, съобразени с възрастовите особености на децата и младите хора, които са насочени към подпомагане в избора им на здравословен начин на живот. Сексуалността и сексуалното здраве са част от здравното образование, чиято значимост е безспорна по отношение на възпитанието и развитието на децата и младите хора, **като тези теми са застъпени частично в учебната програма в VI клас, а по-обстойно се разглеждат в VIII клас.** Целта е те да придобият умения и компетентности относно грижата за своето здраве, благополучие и достойнство, да развият пълноценни социални взаимоотношения, основани на уважение и взаимно зачитане, както и да носят отговорност за действията си и тяхното влияние върху благополучието на другите.

Темите за сексуалността и сексуалното здраве са налични както в учебните програми по биология и здравно образование, така и в Наредба № 13 за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование - *Приложение № 2 към чл. 14, ал. 2, т. 2 "Рамкови изисквания за резултатите от обучението по здравно образование"*. Цитираната Наредба, както и учебните програми по биология и здравно образование са разработени на базата на традициите в училищното образование и на компетентностния подход с цел създаване на благоприятни условия за личностно развитие на учениците. Водещи в здравното образование са българските образователни традиции и личностното развитие на учениците. Следва да се подчертае, че посочените документи са приети след широко обществено обсъждане и в тази връзка текстовете в тях са обществено приемливи.

2. Във връзка с допускане на неправителствени организации чрез реализиране на свои проекти на теми, свързани с насилие над детето, насилие основано на пола и теми, свързани с джендър-пола и социалния пол

При изразяване на институционална подкрепа за реализирането на дейности и проекти в системата на предучилищното и училищното образование изрично се подчертава изискването за включването на деца и ученици да става само след информираното съгласие на родителя, настойника или лицето, което полага грижи за детето или ученика. Задължително друго изискване в тези случаи е спазването на

Етичния кодекс при работа с деца. В този смисъл твърдението, че в детските градини и училищата безконтролно се допускат неправителствени организации да извършват дейности и да пропагандират нетрадиционни и крайно неприемливи идеологии за българското общество не е обективно.

3. Във връзка с твърдението, че чрез включване на НПО сектора при реализирането на политики в областта на закрилата на детето и на образованието се подкопават основите на демокрацията в България

Участието на гражданите в процеса на формиране на политики и на вземане на решения е условие за открито, отговорно и ефективно управление на всяка демократична държава. Участието на гражданите може да е пряко и представително, лично или чрез граждански организации, да е под формата на консултиране или гражданите да са непосредствено включени в процеса на вземане на решения. Включването на НПО сектора на различни нива на политическата система е условие за нейната демократичност и легитимност.

Гражданите следва да разпознават в провежданите политики и вземаните решения реализирането на собствените си интереси, да съществуват механизми, чрез които тези интереси да бъдат поставени в центъра на политическите решения. В този смисъл гражданското общество може да влияе върху механизмите за консултиране на процеса на вземане на решения по важни и обществено значими теми, като на свой ред предлага различни решения и осъществява граждански контрол върху реализирането на политиките, каквато възможност има и Националната гражданска инициатива „Национално единение за семейството и децата“.

4. Във връзка с активно търсене на взаимодействие и подкрепа от страна на родителите в процеса на образованието на децата и учениците в България

В Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), както и в Наредбата за приобщаващото образование, е залегнал принципът за активно търсене на взаимодействие и подкрепа от страна на родителите в процеса на образованието на децата и учениците, като образованието се разглежда като процес на обучение, възпитание и социализация. В този смисъл нов момент в ЗПУО е общественият съвет, който е орган за подпомагане развитието на детската градина или училището и за граждански контрол на управлението им, и в който активни участници са и родителите на учениците. Общественият съвет има функции да одобрява стратегията за развитие на детската градина или училището и да приема ежегодния отчет на директора за изпълнението ѝ, да участва в работата на педагогическия съвет при обсъждането на

програмите и избора на ученически униформи, да предлага политики и мерки за подобряване качеството на образователния процес въз основа на резултатите от самооценката на институцията, външното оценяване – за училищата, и инспектирането на детската градина или училището. Не на последно място общественият съвет има право да сигнализира компетентните органи, когато при осъществяване на дейността си констатира нарушения на нормативните актове, може да дава становище по училищния план-прием, както и да участва в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност.

Съгласно Наредбата за приобщаващото образование родителите са овластени с правото да изразяват информирано съгласие, както и активно да участват в екипа за подкрепа за личностно развитие на тяхното дете, да са партньори при изготвянето на плана за подкрепа на детето им и при вземането на решение относно предоставянето на дейности от общата и от допълнителната подкрепа за личностно развитие на детето им.

5. Във връзка с твърдението за зависимост на МОН от НПО и упражняване на натиск върху несъгласните учители

Твърденията не са аргументирани с доказателства и са некоректни.

II. Относно Искания за законодателни промени в Подписка за подкрепа на Национална гражданска инициатива „Национално единение за семейството и децата“

1. Във връзка с т. 9 от посочените искания:

В българското училищно образование учебните часове се провеждат от педагогически специалисти. Заниманията по интереси могат да бъдат провеждани и от непедagogически специалисти, но съгласието на родителите е задължително за тяхното провеждане. В този смисъл заложеното в т. 9 искане няма основания, тъй като е нормативно гарантирано. Друго частично изключение са часовете на класа, но съгласно Наредба № 13 за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование заедно с гост-лекторите в часовете задължително присъстват и класните ръководители.

2. Във връзка т. 6 и т. 12 от посочените искания:

Процедурите, свързани със събиране и използване на информация, касаеща деца и родители, са нормативно регламентирани в Наредба № 8/2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование. Събирането, обработването и съхраняването на информацията се извършва чрез Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование от

ограничен кръг служебни лица при спазване на действащите изисквания за защита на личните данни и за информационна и мрежова сигурност.

Информацията се използва от Министерството на образованието и науката, неговите звена и институциите в системата за предучилищното и училищното образование единствено за организиране и реализиране на образователния процес. Няма регламентиран достъп до посочената информация и няма основания да бъде предоставен такъв на отделни лица и на частни организации – стопански и юридически лица с нестопанска цел.

Сътрудничеството и взаимодействието със заинтересованите институции и с гражданите осигурява подкрепа на министъра на образованието и науката при разработване и прилагане на такива политики, които защитават най-добре обществените интереси в областта на предучилищното и училищното образование. В тази връзка Министерството на образованието и науката цени активността на гражданите и взема под внимание обществените нагласи.

Същевременно следва да се подчертае, че инициативите и препоръките за нормативни промени трябва да са аргументирани на базата на обективни данни и задълбочени анализи, включително на оценки на въздействието, съдържащи изследване на възможните икономически, социални, екологични и други последици, както и на разходите, ползите и рисковете от различни варианти на действие за разрешаване на съществуващи проблеми.

15.1.2020 г.

X

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
Signed by: Krasimir Georgiev Valchev

ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО
ПОДПИСАНИИ ДОКУМЕНТ